

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ СЕЛО БОРОВАН,
ОБЛАСТ ВРАЦА, УЛИЦА „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“ № 2, e-mail:**

ou_ot.paisij.borovan@abv.bg

**УТВЪРДИЛ:
НЕЛИ НАЙЧОВА**

Директор на ОУ „Отец Паисий“, с. Борован

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА

ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ЗА II „а“ КЛАС

2020/2021 УЧЕБНА ГОДИНА

Хорариум часове:

32 учебни седмици по 2 часа седмично – 64 часа годишно

**ИЗГОТВИЛ:
МИМА ИВАНОВА**

Класен ръководител на II“а“ клас

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА 2. КЛАС
ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ**

Учебната програма за избираемите учебни часове по български език и литература във 2. клас отразява комплексния характер на учебния предмет, което предпоставя взаимносвързаност между отделните раздели в обучението. Ето защо всяка от темите формално е подчинена на целите на езиковото обучение, но тя интегрира учебното съдържание, като реализира в единство усвояването на българския език и развитието на литературните и комуникативноречевите компетентности. В този план конкретната тема осигурява както усвояването на съответното езиково знание, така и овладяването на умения за създаване на текст, а така също усъвършенстването на четивната техника и развитието на уменията за адекватно възприемане на литературен текст. По този начин чрез избираемите учебни часове се осигурява възможност за усъвършенстване на компетентностите, придобити от второкласниците не само чрез уроците по български език, но и чрез уроците по литература и уроците за формиране на комуникативноречевы умения.

Учебната програма за задължителна подготовка по български език и литература във втори клас очертава явно изразен приоритет на правописните знания и умения. Ето защо учебната програма за избираемите учебни часове се изгражда така, че водещ е разделът „Звукове и букви“, чрез който се усвояват основните правописни правила за гласните и съгласните. Този раздел е изнесен на първо място, за да се осигури възможност тези правописни норми да бъдат максимално дълго на вниманието на второкласниците. По този начин учениците се упражняват да прилагат правописните правила при всяка от изучаваните части на речта, съставляващи раздела „Думите в речта“.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

№	Раздел в обучението по български език и литература	Основни теми	Очаквани резултати
1.	Езиково обучение 1.1. Звукове и букви	Строеж на езика Звукове Букви Правопис	Ориентира се за системните отношения в езика: звук – дума – изречение – текст. Разграничава гласни и съгласни звукове и техни признаци. Открива в корелативни двойки тесните и широките гласни звукове (а – ъ; е – и, о – у). Разграничава ударена от неударена гласна и знака за ударение. Сравнява основните корелативни двойки съгласни звукове по признака звучност – беззвучност (б – п; в – ф; г – к; д – т; з – с; ж – ш, дж – ч; дз – ц). Използва азбучен ред за търсене на дума в речник. Познава начини за правописна проверка на гласни в неударени срички. Открива звуковата промяна на звучни съгласни пред беззвучни. Познава начини за правописна проверка на звучни съгласни в края на думата и пред беззвучни. Открива правописни особености на думи с: ш, ю, я, йо, ъо, дз, дж.

		Изписва отделно предлози, съюзи, кратки форми на местоименията, отрицателна частица, възвратната частица <i>се</i>. Пренася правилно многосрични думи. Знае за речниковото значение на думата. Обяснява лексикалното значение на думи от активния речник. Познава учебни речници. Търси думи с правописни особености в правописен речник. Познава <i>съществителното име</i> като част на речта. Разграничава съществителни собствени и съществителни нарицателни имена. Определя вида, рода и числото на съществителното име. Разпознава умалителни съществителни имена. Разпознава <i>прилагателното име</i> като част на речта. Разпознава рода и числото на прилагателното име. Съгласува прилагателното и съществителното име по род и число. Пише правилно формите на прилагателните имена за мъжки, женски и среден род; за единствено и множествено число. Познава <i>глагола</i> като част на речта. Разпознава числото на глагола. Изговаря и пише правилно глаголи в първо лице, единствено и множествено число и в трето лице в множествено число в сегашно време. Разпознава глагола, съществителното име и прилагателното име като части на речта. Употребява уместно глаголи, прилагателни и съществителни имена.
1.2. Думите в речта	Думата като речникова единица Части на речта	
1.3. Изреченията в речта	Изречение	Разграничава изречение от словосъчетание. Отделя изреченията в текста, като означава началото и края им. Употребява различни словоредни варианти на изречението. Разпознава съобщително и въпросително изречение (с възходяща интонация, с въпросителна частица <i>ли</i>, с <i>нали</i>). Оформя пунктуационно правилно съобщително и въпросително изречение. Преобразува съобщително във въпросително изречение и обратно. Употребява уместно съобщителни и въпросителни изречения.
	Видове изречения	
2. Литературно обучение	Художествено възприемане	Отговаря на въпроси, свързани със съдържанието на изучавано произведение. Ориентира се в последователността на епизодите при развитието на действието в изучавано произведение. Открива образите на героите в изучавано произведение. Коментира постъпките на героите от изучавано произведение. Аргументира предпочитания към герои и епизоди. Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои и епизоди в изучавано произведение.

	Четивна техника	Чете правилно и с подходяща интонация литературни произведения. Чете с разбиране текст от хартиена страница и дисплей.
3.	Обучение за развитие на комуникативноречевы компетентности	Ориентира се в комуникативноречевата ситуация (Кой говори? На кого? За какво? За какво? Защо? Кога? Как? Къде?). Уместно употребява изучаваните езикови средства според комуникативната ситуация. Прилага правилата за речева учтивост. Дава примери за речева учтивост при общуване.
	Създаване на текст	Съставя кратки съобщения. Създава текст на поздравителна картичка. Прави кратко писмено описание на наблюдавани предмет, животно, растение. Преразказва съдържанието на кратък художествен повествователен текст. Съчинява приказка по предложена словесна опора: начало, аналогия, герой.

По преценка на учителя тази учебна програма може да се реализира в **два варианта**:

- в рамките на 32 учебни часа (1 час седмично), ако повечето от второкласниците в класа имат добра езикова култура и натрупан читателски опит, което им осигурява бърз напредък в ученето;
- в рамките на 64 учебни часа (2 часа седмично), ако преобладаващата част от учениците в класа изпитват трудности при усвояването на учебния материал по български език и литература.

**ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА 2. КЛАС
ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ**

Годишен хорариум: 64 ч.
Седмичен хорариум: 2 ч.

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи при работа	Бележки/ коментари
1	2	3	4	5	6
1.	I	Да си припомним наученото в първи клас (букви и думи)	Умее да открива пропуснати букви в думи; Правилно пренася части от думи на нов ред; Разграничава писането на <i>йю</i> и <i>ьо</i> в думи.	Решаване на кръстословица и игрословица; редактиране.	
2.		Да си припомним наученото в първи клас (изречения и текст)	Умее да съставя изречения; Ориентира се в разликите при писане на буквите <i>й</i> и <i>и</i> ; Пише правилно и четливо текст.	Подреждане на думи в изречение; допълване на пропуснати букви, препис на текст.	
3.	II	Общуване (речев етикет)	Употребява правилно изрази от речевия етикет.	Четене с установяване на разбирането; редактиране на изречения с неправилно използвани думи за учтивост; съставяне на кратко съобщение.	
4.	II	Общуване (участници в общуването)	Ориентира се относно участниците в общуването, темата на общуване и целта на изказването; Разбира прочетеното, като отговаря правилно на въпроси към текст.	Съотнасяне на изказвания с конкретна речева ситуация; подреждане на изречения в текст и отговор на въпроси относно разбирането му.	
5.	III	Строеж на езика (звукове, букви, думи)	Ориентира се за системните отношения в езика: звук – дума – изречение – текст; Разграничава звук от буква.	Четене на текст с проверка на разбирането му; решаване на игрословици; писане на думи.	
6.		Строеж на езика (изречения, текст)	Умее да съставя изречения с правилен словоред; Открива смисловата връзка между изреченията в текст.	Редактиране на изречения; откриване на излишно изречение в текст; препис на текст.	

1	2	3	4	5	6
7.	IV	Българската азбука	Ориентира се в последователността на буквите в азбуката.	Верижки от букви; проследяване на последователността от букви при съставяне на списъци.	
8.		Азбучен ред	Умее да подрежда думи по азбучен ред.	Съставяне на редици от думи по азбучен ред.	
9.	V	Речници	Ориентира се в речниковото значение на думите; Използва азбучен ред за търсене на дума в речник; Познава учебни речници.	Попълване на думи в страница на речник съобразно с тяхното значение.	
10.		Правописен речник	Търси думи с правописни особености в правописен речник.	Подреждане на думи с правописни особености в импровизиран правописен речник.	
11.	VI	Звуковете в българския език	Разграничава основните противопоставяния на звуковете в българския език; Умее да прави модели на звуковия състав на думите.	Оцветяване на звукови модели на думи; допълване на пропуснати звукове в думи; съставяне на редици от думи по посочен звуков модел.	
12.		Буквите в българския език	Осъзнава буквите като писмен знак на звуковете; Пише графически правилно буквите.	Четене на стихотворение за буквите с последваща проверка на разбирането; откриване на скрити думи в редици от букви.	
13.	VII	Гласни звукове	Открива в корелативни двойки тесните и широките гласни звукове (а – ъ; е – и, о – у).	Писане на гласните по двойки; кръстословица с пропуснати гласни; писане на думи с отделяне на гласните в тях.	
14.		Ударение	Разграничава думите с ударение от думите без ударение; Разграничава ударена от неударена гласна и знака за ударение.	Сравняване на думи според тяхното ударение; съотнасяне на дума със звуков модел с ударение; четене на стихотворение с откриване на двойките думи с еднакво ударение.	
15.	VIII	Правопис на гласните звукове (откриване на думи за проверка)	Познава начини за правописна проверка на гласни в неударени срички.	Избор на дума за проверка на неударен гласен; самостоятелно откриване на думи за проверка на гласни; запомняне на думи с непроверяеми гласни.	
16.		Правопис на гласните звукове (прилагане на правилото)	Прави проверка за правописа на гласни в неударена сричка.	Подреждане на букви в думи с правописни особености при гласните; четене на стихотворение с добавяне на букви и с проверка на разбирането при четене.	

1	2	3	4	5	6
17.	IX	Съгласни звукове (звучни и беззвучни)	Сравнява основните корелативни двойки съгласни звукове по признака звучност – беззвучност (б – п; в – ф; г – к; д – т; з – с; ж – ш, дж – ч; дз – ц).	Свързване на съгласни по двойки; игрословица със съгласни; четене на гатанки с откриване на съгласни в отговорите им.	
18.		Съгласни звукове (правилно писане)	Изговаря и употребява правилно съгласни звукове.	Съставяне на думи с предложени съгласни; добавяне на пропуснати съгласни в думи от текст; четене и препис на текст с проверка на разбирането.	
19.	X	Писане на съгласни в средата на думата (откриване на думи за проверка)	Открива звуковата промяна на звучни съгласни пред беззвучните.	Свързване на думи с обеззвучаване в средата с думи за правописна проверка; откриване на думи за проверка на правописа на съгласни.	
20.		Писане на съгласни в средата на думата (прилагане на правилото)	Познава начини за правописна проверка на звучни съгласни пред беззвучни.	Решаване на кръстословица с думи, при които има обеззвучаване на съгласни в средата на думата; допълване на звучни съгласни в думи от текст с последваща проверка на разбирането при четене.	
21.	XI	Писане на съгласни в края на думата (откриване на думи за проверка)	Открива звуковата промяна на звучни съгласни в края на думата.	Откриване на мястото на възможна грешка при писането на съгласни в края на думата; определяне на думи за проверка на звучни съгласни в края на думата.	
22.		Писане на съгласни в края на думата (прилагане на правилото)	Познава начини за правописна проверка на звучни съгласни в края на думата.	Редактиране на думи с правописни грешки при съгласни в краесловие; оцветяване на скрита картина с думи с правописни особености; четене на стихотворение с проверка на разбирането и с добавяне на пропуснати съгласни в него.	
23.	XII	Правопис на съгласните звукове (откриване на думи за проверка)	Открива звуковата промяна на звучни съгласни пред беззвучните.	Определяне на думи за проверка; избор на правилна буква на съгласен; подреждане на букви в думи с правописна особеност при съгласните.	
24.		Правопис на съгласните звукове (прилагане на правилата)	Познава начини за правописна проверка на звучни съгласни в края на думата и пред беззвучни.	Прилагане на правилото в думи с обеззвучаване в средата и в края на думата; четене на стихотворение с проверка на разбирането и с допълване на пропуснати обеззвучени съгласни.	

1	2	3	4	5	6
25.	XIII	Трудности при писане на думи с буквите <i>ю</i> и <i>я</i>	Открива правописни особености на думи с: ю, я.	Допълване на пропуснати букви; кръстословици и игрословици с думи.	
26.		Трудности при писане на думи с буквата <i>щ</i> и със звуковете <i>дж</i> и <i>дж</i>	Открива правописни особености на думи с: щ, дж, дж.	Писане на думи; допълване на букви в думи от текст; препис на текст с последваща проверка на разбирането.	
27.	XIV	Думите в речта	Ориентира се с помощта на въпроси в значението на отделни класове от думи.	Откриване на думи според въпроса, на който те отговарят.	
28.		Разграничаване на думите в речта	Разграничаване на практическа основа трите основни класа от думи.	Съпоставяне и разпределяне на думи съобразно с техните семантични и граматически свойства; четене на стихотворение с проверка на разбирането.	
29.	XV	Съществителни имена	Познава съществителното име като част на речта.	Откриване на съществителни имена; предлагане на собствени примери за съществителни имена.	
30.		Правопис на съществителните имена	Прилага изучени правописни правила при писане на съществителни имена.	Допълване на пропуснати букви в съществителни имена и коментар върху начините за проверка; откриване на съществителни имена в стихотворение и проверка на разбирането при четенето му.	
31.	XVI	Род и число на съществителните имена	Определя вида, рода и числото на съществителното име.	Откриване на съществителни имена, които не променят числото си; определяне на рода и числото на съществителни имена.	
32.		Разпределяне на съществителните имена според рода и числото им	Разграничаване съществителните имена по род и число.	Групиране на съществителни имена по граматическия им род; четене на стихотворение с определяне на граматическите признаци на съществителните имена в него и с последваща проверка на разбирането при четене.	
33.	XVII	Съществителни нарицателни и съществителни собствени имена	Разграничаване съществителни собствени и съществителни нарицателни имена.	Оцветяване на скрита картина със съществителни нарицателни и съществителни собствени имена; съставяне на съществителни собствени имена като имена на герои от история.	
34.		Съчиняване на текст по серия от картини	Съставя кратък текст по серия от картини.	Създаване на текст с опора на серия от картини и помощни въпроси; писане на съчинението и последваща проверка и редакция.	

1	2	3	4	5	6
35.	XVIII	Правопис на съществителните собствени имена	Прилага изучени правописни правила при писане на съществителни собствени имена.	Изброяване на имена на познати градове и държави; назоваване със съществителни собствени имена на животни от сюжетна картина; откриване на грешки при съществителни собствени имена.	
36.		Трудности при писане на съществителни собствени имена	Пише правилно съществителни собствени имена, употребени в текст.	Редактиране на текст с грешки при съществителните собствени имена; препис на текста и последваща проверка на разбирането.	
37.	XIX	Умалителни съществителни имена	Разпознава умалителни съществителни имена.	Четене на текст с последваща проверка на разбирането и откриване на умалителни съществителни имена в него; игра за образуване на умалителни съществителни имена.	
38.		Правопис на умалителните съществителни имена	Спазва изучените правописни правила при употреба на умалителни съществителни имена.	Игра за разграничаване на умалителни съществителни имена; откриване и поправяне на правописни грешки в умалителни съществителни имена.	
39.	XX	Прилагателни имена	Разпознава прилагателното име като част на речта.	Лабиринт с прилагателни имена; образуване на прилагателни имена.	
40.		Употреба на прилагателните имена	Употребява уместно прилагателни имена.	Оцветяване на сюжетна картина и съставяне на прилагателни имена по нея; разграничаване на прилагателни имена от сродни на тях съществителни имена.	
41.	XXI	Род и число на прилагателните имена	Разпознава рода и числото на прилагателното име.	Четене на стихотворение с проверка на разбирането и с откриване на прилагателни имена от различен род; определяне на рода и числото на прилагателни имена.	
42.		Промяна на прилагателни имена по род и число	Изменя прилагателно име по род и число.	Образуване на форми на прилагателно име чрез промяна на неговия род и число.	
43.	XXII	Правопис на прилагателните имена	Пише правилно прилагателни имена в съответствие с изучени правописни норми.	Добавяне на пропуснати гласни в прилагателни имена; определяне на думи за проверка на прилагателни имена с обеззвучаване в средата на думата; писане на прилагателни имена с красловна буква <i>л</i> .	

1	2	3	4	5	6
44.	44.	Поправяне на прилагателни имена в текст	Умее да открива и поправя правописни грешки при прилагателните имена.	Редактиране на текст с правописни грешки при прилагателни имена; препис на текста.	
45.	XXIII	Глаголи. Число на глаголите	Познава глагола като част на речта; Разпознава числото на глагола; Изписва отделно отрицателна частица и възвратната частица <i>се</i> .	Четене на стихотворение и откриване на глаголите в него; разделно писане на частиците във възвратни и отрицателни форми на глаголи; образуване на глаголи; промяна на глаголи по число.	
46.	46.	Съчиняване на текст по опорни думи	Съчинява приказка по предложена словесна опора.	Съставяне на текст по сюжетна картина с предложена словесна опора от подходящи глаголи.	
47.	XXIV	Изговор и правопис на глаголите	Изговаря и пише правилно глаголи в първо лице, единствено и множествено число и в трето лице в множествено число в сегашно време.	Определяне на възможните грешки при глаголи; допълване на пропуснати букви в глаголи.	
48.	48.	Поправяне на глаголи в текст	Умее да открива и поправя правописни грешки при глаголи.	Редактиране на текст с грешки при глаголите; откриване и поправяне на грешки в речта на участници в речево общуване.	
49.	XXV	Части на речта	Съгласува прилагателното и съществителното име по род и число; Употребява уместно глаголи, прилагателни и съществителни имена.	Игра за отделяне на съществителни имена; игрословица с прилагателни имена; образуване на прилагателни имена и глаголи от съществителни имена.	
50.	50.	Съчиняване на приказка	Съчинява приказка по предложена словесна опора: начало.	Съставяне на текст с опора на сюжетна картина и помощни въпроси, свързани с историята.	
51.	XXVI	Поправяне на текст	Открива и поправя правописни грешки при съществителни имена, прилагателни имена и глаголи; Коментира постъпките на героите от произведение.	Четене на текст с неправилно написано съобщение; редактиране на съобщението; изразяване на оценка на героя чрез отговор на въпрос към текста.	
52.	52.	Думите при общуване	Знае за речниковото значение на думата; Изписва отделно предлози, съюзи, кратки форми на местоименията, отрицателна частица, възвратната частица <i>се</i> .	Кръстословица; преобразуване на изрази в думи; замяна на повторени думи в текст; разделно писане на изречения с предлози, съюзи и частици.	
53.	XXVII	Изреченията в българския език	Разграничава изречение от словосъчетание.	Образуване на словосъчетания; подреждане на думи в изречения; съставяне на изречения от словосъчетания.	

1	2	3	4	5	6
54.		Съчиняване на описание	Прави кратко писмено описание.	Съставяне на текст с описание на своя дом с опора на помощни въпроси.	
55.	XXVIII	Съобщителни изречения	Разпознава съобщително и въпросително изречение; Отделя изреченията в текста, като означава началото и края им.	Препис на текст с разграничаване на съобщителните изречения в него; свързване на двойки прости изречения в сложно съчинено изречение.	
56.		Правилно писане на съобщителните изречения	Употребява уместно съобщителни изречения; Употребява различни словоредни варианти на изречението.	Образуване на съобщителни изречения; поправяне на неправилно изградени изречения; съставяне на изречения по сюжетна картина; последваща проверка на разбирането.	
57.	XXIX	Въпросителни изречения	Разпознава въпросително изречение; Знае различни начини за образуване на въпросително изречение (с възходяща интонация, с въпросителна частица <i>ли</i> , с <i>нали</i>).	Съставяне на въпросителни изречения; четене на стихотворение с въпросителни изречения и последваща проверка на разбирането и определяне на видовете изречения в текста.	
58.		Правилно писане на въпросителните изречения	Употребява уместно въпросителни изречения; Употребява различни словоредни варианти на изречението.	Кръгови игрословици; съставяне на варианти на въпросителни изречения; разграничаване употребата на въпросителните местоимения <i>кой</i> и <i>кого</i> .	
59.	XXX	Съобщителни и въпросителни изречения	Разпознава различни по цел на изказване изречения (съобщителни и въпросителни); Оформя пунктуационно правилно съобщително и въпросително изречение.	Съставяне на съобщителни и въпросителни изречения; четене на текст с поставяне на знаци за край на изреченията и с последваща проверка на разбиране при четене.	
60.		Изреченията при общуване	Употребява уместно съобщителни и въпросителни изречения.	Съставяне на изказвания на герои в откъс от позната приказка; коментар върху правилното писане на образуваните изречения.	
61.	XXXI	Правилно писане на думите и изреченията	Умее да прилага изучените правила за правописа на думите и пунктуационното оформление на изреченията.	Игра за правописа на гласните; проверяване на думи с обеззвучаване на съгласните; писане на думи с правописни особености; пренасяне на многосрични думи на нов ред.	
62.		Съчиняване на приказка	Съчинява приказка по предложена словесна опора.	Съставяне на кратък разказ по приказен сюжет с опора на илюстрации и опорни думи.	

1	2	3	4	5	6
63.	XXXII Какво научихме за българския език		Знае основните корелативни двойки при звуковете; Разграничава съществителни имена, прилагателни имена и глаголи; Умее да определя граматически род и число.	Свързване на двойките гласни и двойките звучни и беззвучни съгласни; подреждане на думи по азбучен ред; групиране на съществителни имена, прилагателни имена и глаголи; определяне на рода и числото на съществителни имена и на прилагателни имена.	
64.	Изходно ниво		Прилага изучените книжовни норми на българския език.	Редактиране на текст с неправилно написани съществителни имена, прилагателни имена и глаголи.	

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ СЕЛО БОРОВАН,
ОБЛАСТ ВРАЦА, УЛИЦА „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“ № 2, e-mail:**

ou_ot.paisij.borovan@abv.bg

**УТВЪРДИЛ:
НЕЛИ НАЙЧОВА**

Директор на ОУ „Отец Паисий“, с. Борован

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА

ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

ПО МАТЕМАТИКА

ЗА II „а“ КЛАС

2020/2021 УЧЕБНА ГОДИНА

Хорариум часове:

32 учебни седмици по 1 часа седмично – 32 часа годишно

**ИЗГОТВИЛ:
МИМА ИВАНОВА**

Класен ръководител на II „а“ клас

ПРОГРАМА
ПО МАТЕМАТИКА ВЪВ 2. КЛАС
ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

I. ЦЕЛ

Целите на обучението за разширена подготовка по математика във 2. клас са:

1. Разширяване и задълбочаване на формирането на съвременни ключови компетентности.
2. Разширяване на уменията за учене, за боравене с информация, за общуване и за развитие на интелектуалните качества на второкласниците.
3. Разширяване и задълбочаване на използването на математическа терминология и на уменията за общуване с използване на математически език при решаване на практически ситуации.

Чрез учебната програма за разширена подготовка по математика за 2. клас се реализират **образователни задачи**, насочени към:

- овладяване на количествената характеристика на числата от 21 до 100 и на принципа за изграждане на редицата на естествените числа;
- овладяване на алгоритми за извършване на аритметичните действия събиране и изваждане;
- овладяване на табличното умножение и деление;
- овладяване на умения за намиране на неизвестен компонент при действия събиране и умножение;
- задълбочаване на знанията за геометричните фигури *триъгълник, квадрат, правоъгълник* и развиване на уменията за чертане на геометрични фигури в квадратна мрежа;
- разширяване на знанията за мерните единици за дължина (*дециметър и метър*) и за време (*минута, денонощие, седмица, месец, година*);
- изграждане на система за решаване на текстови задачи;
- изграждане на умения за извличане на информация, представена в табличен и схематичен вид;
- развитие на математическо мислене и умение за решаване на проблеми.

II. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението в разширената подготовка	Основни понятия
Числата 21, 22, 23, ..., 99, 100	• Познава числата от 21 до 100 и принципа за образуване на редицата на естествените числа до 100. • Разпознава реда на единиците и реда на десетите в двуцифрено число. • Представя двуцифрено число като сбор от десетици и единици по различен начин. • Брои числата до 100 в прав, в обратен ред и поредно с числителни редни имена. • Сравнява числата до 100. • Познава мерната единица за дължина <i>дециметър</i> и означението ѝ (дм). • Измерва дължина на отсечка в дециметри (дм). • Познава мерната единица за дължина <i>метър</i> и нейното означение (м). • Обяснява връзката между мерните единици сантиметър, дециметър и метър. • Решава задачи с мерните единици <i>дециметър</i> и <i>метър</i>.	• стотица • дециметър • метър
Събиране и изваждане на числата до 100 без преминаване	• Извършва аритметичните действия събиране и изваждане с числата до 100 без преминаване. • Използва скобите () за записване на числови изрази. • Пресмята числови изрази със скоби, като спазва реда на действията. • Познава разместителното и съдружителното свойство на събирането. • Използва свойствата на събирането при пресмятане на сбор от три и повече числа. • Сравнява стойности на числови изрази. • Намира неизвестно събираемо, като използва зависимостите между компонентите и резултатите при събирането и изваждането.	• скоби • числов израз • ред на действие • разместително свойство на събирането • съдружително свойство на събирането • неизвестно

Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението в разширената подготовка	Основни понятия
	• Извършва действията събиране и изваждане с мерни единици (дециметър, метър). • Намира обиколка на триъгълник, правоъгълник и квадрат. • Записва съкратено текстова задача. • Решава съставни текстови задачи с две пресмятания. • Съставя текстови задачи с две пресмятания по илюстрация и по числов израз.	• събираемо • геометрична фигура • обиколка
Събиране и изваждане на числата до 100 с преминаване	• Извършва действията събиране и изваждане с числата до 100 с преминаване. • Използва свойствата на събирането при пресмятане стойността на числов израз. • Разпознава видовете триъгълници според страните. • Назовава елементите на триъгълника, включително и бедро и основа на равнобедрен триъгълник. • Определя дължини на страни на геометрични фигури, начертани в квадратна мрежа при зададена единица мярка на квадратната мрежа. • Намира дължина на страна на триъгълник по дадени обиколка и дължините на другите две страни. • Чертае в квадратна мрежа геометричните фигури правоъгълник и квадрат по зададени размери и триъгълник по дадени върхове. • Съставя текстови задачи с две пресмятания по съкратен запис.	• равноностранен триъгълник • равнобедрен триъгълник • разностранен триъгълник • бедро и основа на равнобедрен триъгълник
Таблично умножение и деление	• Илюстрира с примери смисъла на аритметичните действия умножение и деление. • Използва наименованията на компонентите и резултата при решаване на задачи от умножение и деление. • Познава размествителното и съдружителното свойство на умножението. • Използва свойствата на умножението при намиране на стойността на числов израз. • Познава таблиците за умножение и за деление. • Извършва действията умножение с 0 и деление на 0 с число.	• четно и нечетно число • умножение • деление • произведение • множител • частно • делимо • делител

Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението в разширената подготовка	Основни понятия
	• Разграничава четно от нечетно число (според делимостта им на две). • Прави проверка на делението с умножение. • Спазва реда на действията при пресмятане на стойността на числов израз. • Намира неизвестен множител, като използва зависимостите между компонентите и резултатите при умножението. • Познава мерните единици за време: минута, денонощие, седмица, месец, година и означенията на минута и година (мин., г.). • Преобразува мерните единици за време от една в друга: час и минута; денонощие и час; седмица и ден; месец и ден; година и месец. • Определя времето по часовник в часове и минути. • Извършва четирите аритметични действия с изучените еднородни мерни единици, с изключение на тези за време. • Намира обиколка на триъгълник, квадрат и правоъгълник по различен начин. • Намира страна на геометрична фигура по дадена обиколка и друга страна. • Разбира отношения „пъти повече“ и „пъти по-малко“. • Решава текстови задачи от умножение и деление с две пресмятания. • Съставя текстови задачи от умножение и деление с до две пресмятания.	• разместително свойство на умножението • съдружително свойство на умножението • неизвестен множител • минута • денонощие • седмица • месец • година

**ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ
ПО МАТЕМАТИКА ЗА 2. КЛАС**

Годишен хорариум: 32 ч.
Седмичен хорариум: 1 ч.

№ по ред	Учебна седмица по ред	Тема на урочната единица	Вид урочна единица (нови знания; затвърдяване; обобщение; дискусия на входно, междинно и изходно ниво)	Компетентности като очаквани резултати от обучението съгласно учебната програма	Основни понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по раздели	Забележка
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК – 18 учебни седмици								
1	1	Диагностикана изученото в I. клас	Диагностикана входно ниво	Познава и записва с цифри числата до 20 и „кръглите“ десетици до 100. Брой в прав и обратен ред. Сравнява, събира и изважда числата до 20 и числата 10, 20, 30, ..., 100. Познава компонентите на действия събирани и изваждане. Познава изучените мерни единици – <i>килограм, сантиметър, час, лев, стотинка</i>, и ги използва при решаване на практически задачи. Пресмята с именувани числа. Решава текстови задачи с едно пресмятане. Разпознава изучените геометрични фигури и елементите им. Измерва и чертае отсечка.	–	Броене в прав и обратен ред. Сравняване на числа. Събирани и изваждане на числата от 0 до 20 и числата 10, 20, 30, ..., 90, 100. Работа с именувани числа. Чертане и измерване на отсечки. Решаване и съставяне на текстови задачи. Определяне на „кръгъл“ час по часовник.	Устна и писмена проверка.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
2	2	Числата от 21 до 100	Затвърдяване	Познава числата от 21 до 100 и принципа за образуване на редицата на естествените числа до 100. Брой до 100 в прав и обратен ред. Намира мястото на числа в редицата на числата до 100. Сравнява числата до 100. Разпознава реда на единиците и реда на десетите в двуцифрено число. Представя двуцифрено число като сбор от десетици и единици по различни начини.	Числата 21, 22, 23, ..., 100, стотица, трицифрено число	Брое, записване и сравняване на числата до 100. Определяне на мястото на числа в редицата до 100. Представяне на числата до 100 като сбор от десетици и единици.	Устна и писмена проверка.	
3	3	Дециметър. Метър	Затвърдяване	Познава мерните единици за дължина <i>дециметър</i> и <i>метър</i> и означенията им (дм и м). Измерва дължина на отсечки в дециметри. Обяснява връзката между мерните единици <i>сантиметър</i>, <i>дециметър</i> и <i>метър</i>. Решава задачи с мерните единици <i>дециметър</i> и <i>метър</i>.	Дециметър, метър	Практически дейности за измерване с новите мерни единици. Работа с именуванни числа. Сравняване на дължини.	Устна и писмена проверка.	
4	4	Събиране на двуцифрени числа с едноцифрени. Изваждане на едноцифрени и двуцифрени числа от двуцифрени (20 + 4, 24 - 4, 24 - 20).	Затвърдяване	Пресмята сборове от вида 20 + 4. Пресмята разлики от вида 24 - 4 и 24 - 20. Разбира смисъла на действията събиране и изваждане. Познава разместителното свойство на събирането. Решава съставни текстови задачи с две пресмятания.	Разместително свойство на събирането	Представяне на конкретна ситуация като сбор или разлика на две числа. Използване на разместителното свойство на събирането при решаване на задачи. Решаване на текстови задачи с две пресмятания.	Устна и писмена проверка.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
5	5	Събиране на двуцифрени числа с едноцифрени. Изваждане на едноцифрени числа от двуцифрени (22 + 2, 24 - 2)	Затвърдяване	Пресмята сборове от вида $22 + 2$. Пресмята разлики от вида $24 - 2$. Съставя текстови задачи с две пресмятания по илюстрация и по числов израз.	-	Събирание и изваждане на числата до 100 от изучените случаи. Решаване и съставяне на текстови задачи с едно и две пресмятания.	Устна и писмена проверка.	
6	6	Скоби. Съдружително свойство на събирането	Затвърдяване	Използва скобите ( ) за записване на числови изрази. Пресмята числови изрази със скоби, като спазва реда на действията. Познава съдружителното свойство на събирането. Използва свойствата на събирането при пресмятане на сбор от три и повече числа. Решава текстова задача по нейния съкратен запис. Записва съкратено текстова задача.	Скоби, съдружително свойство на събирането, ред на действията съкратен запис на текстова задача	Използване на скоби за решаване на задачи със събиране и изваждане. Прилагане на съдружителното свойство на събирането. Решаване на текстови задачи с помощта на съкратен запис. Съкратено записване на текстова задача.	Устна и писмена проверка.	
7	7	Събиране на двуцифрени числа с двуцифрени. Изваждане на двуцифрени числа от двуцифрени (22 + 12, 34 - 12)	Затвърдяване	Пресмята сборове от вида $22 + 12$. Пресмята разлики от вида $34 - 12$. Намира сборове и разлики от изучените случаи. Използва скоби, ред на действията и изучените свойства на събирането при решаването на задачи. Извършва действията събиране и изваждане с мерните единици за дължина <i>дециметър</i> и <i>метър</i> .		Решаване на задачи със събиране и изваждане на двуцифрени числа без преминаване. Работа с текстови задачи. Използване на реда на действията и свойствата на събирането при намиране на стойността на числов израз. Разпознаване на елементите на изучените геометрични фигури.	Устна и писмена проверка.	
8	8	Обиколка на геометрична фигура	Затвърдяване	Намира обиколка на триъгълник, правоъгълник и квадрат. Намира стойността на числов израз	Обиколка на геометрична фигура, числов	Решаване на задачи за намиране на обиколка на геометрична фигура,	Устна и писмена проверка.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
				сът събирани и изваждани. Спазва реда на действията при намиране на стойността на числов израз.	израз	зададени по различни начини. Измерване на дължините на страните на геометрични фигури. Работа с квадратна мрежа.		
9	9	Неизвестно събираемо	Затвърдяване	Намира неизвестно събираемо, като използва зависимостите между компонентите и резултатите при събирането и изваждането. Събира и изважда числата до 100 без преминаване.	Неизвестно събираемо	Намиране на неизвестно събираемо. Пресмятане на стойността на числови изрази. Съставяне и решаване на задачи от събиране и изваждане от изучените случаи.	Устна и писмена проверка.	
10	10	Събирани на двуцифрени числа с едноцифрени. Изваждане на едноцифрени числа от двуцифрени (26 + 4, 30 - 4)	Затвърдяване	Пресмята сборове от вида 26 + 4. Пресмята разлики от вида 30 - 4. Спазва реда на действията при намиране на стойността на числов израз. Използва свойствата на събирането при пресмятането на сбор от три и повече числа.	-	Решаване на различни задачи от събиране и изваждане от изучените случаи. Представяне на конкретна ситуация като сбор или разлика на две числа. Работа с текстови задачи.	Устна и писмена проверка.	
11	11	Събирани на двуцифрени числа с едноцифрени с преминаване. Изваждане на едноцифрени числа от двуцифрени с преминаване (26 + 6, 32 - 6)	Затвърдяване	Пресмята сборове от вида 26 + 6. Пресмята разлики от вида 32 - 6. Сравнява стойности на числови изрази. Съставя текстова задача по съкратен запис.	-	Решаване на различни задачи от събиране и изваждане от изучените случаи. Сравняване на числови изрази. Работа с текстови задачи.	Устна и писмена проверка.	
12	12	Събирани на двуцифрени числа с двуцифрени.	Затвърдяване	Пресмята сборове от вида 26 + 14. Пресмята разлики от вида 40 - 14. Пресмята устно и писмено сборове и разлики от изучените случаи.	-	Решаване на различни задачи от събиране и изваждане. Използване на свойствата	Устна и писмена проверка.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
13	13	Изваждане на двуцифрени числа от двуцифрени (26 + 14, 40 – 14)	Затвърдяване	Пресмята сборове от вида $82 + 18$. Пресмята разлики от вида $100 - 18$. Пресмята устно и писмено сборове и разлики от изучените случаи.	–	на събирането за намиране на сбор на три и повече числа. Съставяне на текстови задачи. Работа с именувани числа. Решаване на различни задачи от събиране и изваждане. Използване на скоби и ред на действията. Работа с текстови задачи. Намиране на обиколка на геометрична фигура.	Устна и писмена проверка.	
14	14	Видови триъгълници според страните им	Затвърдяване	Разпознава видовете триъгълници според страните им. Назовава елементите на триъгълника, включително бедро и основа на равностранен триъгълник. Намира дължината на страна на триъгълник по дадена обиколка и дължините на другите две страни. Извършва действията събиране и изваждане с числата до 100 с преминаване.	Равностранен триъгълник, равностранен триъгълник, разностранен триъгълник, бедро и основа на равностранен триъгълник	Разпознаване на различните видове триъгълници според страните им. Намиране на дължината на страна на триъгълник по дадена обиколка и дължините на другите две страни. Решаване на задачи за рационално смятане.	Устна и писмена проверка.	
15	15	Събиране на двуцифрени числа с двуцифрени с преминаване. Изваждане на двуцифрени числа от двуцифрени с преминаване (26 + 16, 42 – 16)	Затвърдяване	Пресмята сборове от вида $26 + 16$. Пресмята разлики от вида $42 - 16$. Пресмята сборове и разлики от изучените случаи. Използва свойствата на събирането при пресмятането на стойността на числов израз.	–	Работа с тренировъчни и творчески упражнения за овладяване на умения за събиране и изваждане. Решаване на различни задачи за усъвършенстване на уменията за смятане. Използване на данни, представени в табличен вид. Съставяне на текстови задачи.	Устна и писмена проверка.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
16	16	Събиране и изваждане	Затвърдяване	Пресмята устно и писмено сборове и разлики с числата до 100. Разпознава видовете триъгълници според страните им. Съставя текстови задачи с две пресмятания по съкратен запис. Определя дължини на страни на геометрични фигури, начертани в квадратна мрежа при зададена единица мярка на квадратната мрежа.	–	Събирателно и изваждане с числата до 100. Използване на различни задачи за усъвършенстване на уменията за смятане. Чертане на триъгълник по дадени върхове. Работа с текстови задачи.	Устна и писмена проверка.	
17	17	Събиране и изваждане	Затвърдяване	Пресмята устно и писмено сборове и разлики с числата до 100. Съставя текстови задачи с едно и две пресмятания по илюстрация и числов израз.	–	Събирателно и изваждане с числата до 100. Използване на различни задачи за усъвършенстване на уменията за смятане.	Устна и писмена проверка.	
18	18	Умножение. Множител, произведение. Разместително свойство на умножението	Затвърдяване	Разбира същността на умножението като сбор от равни събираеми. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие умножение. Пресмята произведения, като използва връзката на умножението със събирането. Знае наименованията на компонентите на действие умножение. Използва разместителното свойство на умножението при намиране на стойността на числов израз.	Умножение, знак за умножение „ $\cdot$ “, множител, произведение, разместително свойство на умножението	Събирателно на равни събираеми. Представяне на умножението като сбор от равни събираеми. Съставяне на задачи от умножение по илюстрация. Използване на наименованията на компонентите на действие умножение при съставяне на задачи от умножение. Използване на разместителното свойство на умножението за представяне на произведението по различни начини. Пресмятане на произведения, като се използва връзката със събирането.	Устна и писмена проверка.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК – 14 учебни седмици								
19	19	Деление. Делимо, делител, частно. Умножение и деление с 1	Затвърдяване	Разбира същността на делението. Илюстрира с примери смисъла на аритметичното действие деление. Знае наименованията на компонентите на действие деление. Знае връзката между делението и умножението и я използва при решаване на задачи. Знае таблиците за умножение и деление с 1 и ги използва при решаване на задачи.	Деление, знак за деление „:“, делимо, делител, частно	Използване на деленето на равни части за решаване на задачи. Използване на връзката между умножението и делението за проверка на полученото частно. Използване на таблиците за умножение и деление с 1 за решаване на различни задачи.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	
20	20	Умножение и деление с 2	Затвърдяване	Знае таблиците за умножение и деление с 2 и ги използва при решаване на задачи. Разграничава четно от нечетно число (според делимостта им на две). Съставя текстови задачи с две пресмятания.	Четно число, нечетно число	Използване на таблиците за умножение и деление с 2 за решаване на практически задачи. Разграничаване на четни и нечетни числа. Работа с текстови задачи.	Устна и писмена проверка.	
21	21	Умножение и деление с 3	Затвърдяване	Знае таблиците за умножение и деление с 3 и ги използва при решаване на задачи. Разбира значението на отношенията „пъти повече“ и „пъти по-малко“ и ги използва при решаване на задачи. Намира обиколка на равноностранен триъгълник с умножение. Решава текстови задачи с две пресмятания.	–	Използване на таблиците за умножение и деление с 3 за решаване на практически задачи. Работа с текстови задачи. Намиране на обиколка на равноностранен триъгълник по два начина. Намиране на страна на равноностранен триъгълник по дадена обиколка. Намиране на обиколки на квадрат и правоъгълник.	Устна и писмена проверка.	
22	22	Умножение и деление с 1, 2 и 3	Затвърдяване	Знае таблиците за умножение и деление с 1, 2 и 3 и ги използва при решаване на задачи. Знае значението на отношенията	–	Използване на таблиците за умножение и деление с 1, 2 и 3 за решаване на практически задачи.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
				„пъти повече“ и „пъти по-малко“ и ги използва за решаване на текстови задачи. Усъвършенства знанията за таблиците за умножение и деление с числата 1, 2 и 3 и уменията за използването им при решаване на различни задачи.		Чертане на фигури в квадратна мрежа. Решаване на задачи с отношенията „пъти повече“ и „пъти по-малко“. Работа с текстови задачи.		
23	23	Умножение и деление с 4	Затвърдяване	Знае таблиците за умножение и деление с 4 и ги използва при решаване на задачи. Намира обиколка на квадрат с умножение. Усъвършенства знанията за таблиците за умножение и деление с числата 1, 2, 3 и 4 и уменията за използването им при решаване на различни задачи.	-	Използване на таблиците за умножение и деление с 4 за решаване на практически задачи. Работа с текстови задачи. Намиране на обиколка на геометрична фигура. Намиране на страна на квадрат по дадена обиколка. Чертане на квадрат и правоъгълник в квадратна мрежа по дадени размери.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	
24	24	Съдружително свойство на умножението. Ред на действията	Затвърдяване	Познава съдружителното свойство на умножението и го използва при решаване на различни задачи. Знае и спазва реда на действията при намиране на стойността на числов израз. Използва свойствата на умножението при намиране на стойността на числов израз.	Съдружително свойство на умножението, ред на действията	Използване на съдружителното свойство на умножението за решаване на различни задачи. Намиране на стойността на различни числови изрази. Работа с текстови задачи.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	
25	25	Умножение и деление с 5	Затвърдяване	Знае таблиците за умножение и деление с 5 и ги използва при решаване на задачи. Намира обиколката на триъгълник и на квадрат по два начина. Усъвършенства знанията за таблиците за умножение и деление с числата 1, 2, 3, 4 и 5 и уменията за	-	Използване на таблиците за умножение и деление с 5 за решаване на практически задачи. Работа с информация, зададена в табличен вид. Работа с текстови задачи.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
26	26	Умножение и деление с 6	Затвърдяване	Използването им при решаване на различни задачи. Спазва реда на действията при пресмятане на стойността на числов израз. Знае таблици за умножение и деление с 6 и ги използва при решаване на задачи. Усъвършенства знанията за таблиците за умножение и деление с числата 1, 2, 3, 4, 5 и 6 и уменията за използването им при решаване на различни задачи. Спазва реда на действията при пресмятане на стойността на числов израз.	—	Използване на таблиците за умножение и деление с 6 за решаване на практически задачи. Работа с информация, представена схематично. Работа с текстови задачи.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	
27	27	Умножение и деление със 7	Затвърдяване	Знае таблици за умножение и деление със 7 и ги използва при решаване на задачи. Усъвършенства знанията за таблиците за умножение и деление с числата 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 и уменията за използването им при решаване на различни задачи. Спазва реда на действията при пресмятане на стойността на числов израз.	—	Използване на таблиците за умножение и деление със 7 за решаване на практически задачи. Работа с текстови задачи. Работа с информация, представена в схематичен вид.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	
28	28	Умножение и деление с 8	Затвърдяване	Знае таблици за умножение и деление с 8 и ги използва при решаване на задачи. Усъвършенства знанията за таблиците за умножение и деление с числата 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8 и уменията за използването им при решаване на различни задачи. Спазва реда на действията при пресмятане на стойността на числов израз.	—	Използване на таблиците за умножение и деление с 8 за решаване на практически задачи. Работа с текстови задачи. Работа с информация, представена по различни начини.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
29	29	Умножение и деление с 9	Затвърдяване	Знае таблиците за умножение и деление с 9 и ги използва при решаване на задачи. Усъвършенства знанията за таблиците за умножение и деление с числата 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 и уменията за използването им при решаване на различни задачи. Намира неизвестен множител, като използва зависимостите между компонентите и резултатите при умножението. Спазва реда на действията при пресмятане на стойността на числов израз.	–	Използване на таблиците за умножение и деление с 9 за решаване на практически задачи. Работа с текстови задачи. Намира неизвестен множител.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	
30	30	Умножение и деление с 10. Умножение на 0 с число. Деление на 0 с число	Затвърдяване	Знае таблиците за умножение и деление с 10 и ги използва при решаване на задачи. Умножава с 0 и дели 0 на число. Спазва реда на действията при пресмятане на стойността на числов израз.	–	Използване на таблиците за умножение и деление с 10 за решаване на практически задачи. Използване на случаите от умножение с 0 и деление на 0 с число за решаване на практически задачи. Съставяне на текстови задачи по илюстрация.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	
31	31	Мерни единици за време	Затвърдяване	Използва мерните единици за време <i>минути, денонощие, седмица, месец</i> и <i>година</i> при решаване на задачи. Преобразува мерните единици за време от една в друга. Определя времето по часовник в часове и минути.	Минута, денонощие, седмица, месец, година	Използване на мерните единици за време за решаване на практически задачи. Определяне на времето по часовник в часове и минути. Определяне на интервал от време в часове и минути.	Самостоятелна работа, устна и писмена проверка.	
32	32	Действия с числата до 100 (преговор и/или диагностика на изученото във 2. клас)	Затвърдяване/ диагностика на изходно ниво	Познава двуцифрените числа и извършва аритметичните действия събирани и изваждане с тях. Използва свойствата на събирането за рационално смятане.	–	Събирани и изваждане с числата до 100. Умножение и деление с числата до 100. Използване на свойствата	Тест.	

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
				Намира неизвестно събираемо. Решава съставни текстови задачи. Умножава и дели с числата 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, и 10. Използва свойствата на умножението и връзката между действията умножение и деление за рационално смятане. Намира неизвестен множител. Решава текстови задачи. Намира обиколката на някои геометрични фигури по два начина.		на събирането и умножението.		